PREU. 5 CENT.

Ҳ Ҳ Ҳ Ҳ Fará una entremaliadura cada diumenge Ҳ Ҳ Ҳ Ҳ

ANY 1.er * BARCELONA 17 ABRIL 1904 * NÚM. 16

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ
Rambla de las Flors, 11
— — BARCELONA — —

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Catalunya, un any. . . .	3 Ptas.
Idem, un semestre . .	2 íd.
Extranger, un any... . .	5 íd.

Quan el meu treu la brotada
ells tot just plantan lo seu;
aixó aquí sempre ho veureu
que jo vaig a l'avansada.

Jo sí que puch dir alló de: «Quan ells hi van jo ja'n torno». Tot just fa una misería d'anys que s'ha inventat la «Festa de l'Arbre», ab la sana intenció d'acostumar als petits a estimar las plantas. A mí, que ja'm ve de lluny això d'estimarlas, y estimarlas de debó, no més me cal dir tant de bó arreli aquesta costúm; pero no sé si seria més convenient que acostumar als petits a plantar arbrets, l'acostumar als grans a no tallar els arbrassos.

Per xò'm veyéu a mí no plantarne un de xich, sino regant pera que creixi més un que'n tinch de gros, y que cada any, per la primavera, procuro que las bestiolas que pugan malmenarlo no hi crihin, que la set no'l neuli y li privi de treure bona brotada. Y, en mitg de tot, no sé si hi entench prou, pero'm sembla haver sentit a dir que la primavera no es pas lo temps més apropósit pera plantar arbres, pero axís com diuhen: «¡Visca la gallina, visca ab sa papida!», jo dich: ¡Visca la costúm, encare que potser tinga la papida.

Y are que parlo de la primavera me recordo de la florida que, segóns noticias, treurá enguany lo «Novell Planter», aquell «Esbart Bantaire» format per una bona colla d'amiguets, dels que ja vos ne va parlar En Cristóful en lo nombre 3 del meu periódich, cantant en diferentas poblacións de Catalunya las més bonicas cansóns del seu repertori. Que Deu vos donga forsa salut y que sía esplendorosa la vostra brotada vos desitja

En Patufet

La festa del arbre

—¿Los arbres també fan festa,
papá, una vegada al any?
Això si que ho trobo estrany;
¿cóm es la diversió aquesta?
—No fill, ho entens malament.
Ara, quan la primavera
se vessa per tot riallera,
fan plantar a cada nen
en un determinat lloch
un arbre que arrelará,
tindrá fulias, florirá
y's fará grós poch a poch.
Y un cop sigui home aquell nen
groaxantse l'arbre ufanós
saludará'l respectuós
com fill fentli acatament.
L'home del dia portat
per l'ambició que'l domina
un be de Deu estermina
de boscos, que fa fredat
Y a vosaltres, als infants
us volen infiltrá al cor
aquest carinyo, l'amor
que avuy no senten los grans,
Y l'arbre es molt necessari:
no pots entendre'l perque;
ara tan sols te diré
que arrancarlo es temerari.
Per cada bosch que s'aterra
mes de una cullita's pert.
Això, fill meu, es tan cert
com ara estém a la terra.
L'afany destructor olvida;
mira en sas brancas uns brassos
que ab sos amorosos llassos
proporcionan goig y vida.
Pensa que'l bosch ademés
es lo poble dels aucells
xamosos, tendres y bells
que son cant tan grat nos es

LLUISET LLANSA

* * *

Los tres amichs

Un home tenía tres amichs, qu'eran los diners, la seva muller y las sevas bonas obras. Quan vetaquí que, trobantse a las portas de la mort, los envía a buscar tots tres pera despedírsen.

Al primer de presentarse, que varen ser los diners, li va dir:

—¡Adéu siau, amich, jo 'm moro!

Y l'amich va respondre:

—¡Adéu! Quant serás mort jo faré fer uns funerals pera lo repós de la teva ánima.

Hi aná després lo segón amich y li va dir:

—Jo prometo d'acompanyarte fins a la fossa.

Y, per últim, ab lo tercer, qu'eran las bonas obras:

—Jo'm moro, ja ho veus. Ab això ¡adéu!

Historieta

—No digas adéu, li contestá, que jo no't deixo: si tu vius jo viuré, y si tu mors jo't seguiré.

L'home va morir, y los diners feren dirli uns funerals; la seva dona lo acompanyá fins al fossar, y sas bonas obras l'acompanyaren en vida y en mort.

COMTE LL. TOLSTOI

Glosas

Bim, bom
las campanas de Salóm!
Heus aquí qu'un gran monarca,
un monarca de renom,
feu forjarse unas campanas
per posarlas a Salóm.

Tingué un fill de cara rosa
—¡Qu'es gentil!—deya tothom,
ya n'el nen l'esbojerravan
las campanas de Salóm.
Al se l'hora de la sopa
era mes pessat que'l plom
no'n tastava si no ohia
las campanas de Salóm.
Y cansava'l bras del pare
y cansava el de tothom...
Perqué ploras vida mia?
tot axó va ser a Salóm!

PEPET C.

Consells de Metje

Cumplint lo promés, comenso avuy a donarvos los «Consells de Metje de que vaig parlarvos, pera que hi pareu compte los xichs y los grans, que pera tots son bons; copiantlos del portaveu de l'Academia d'Higiene de Catalunya anomenat "Vida."

Sopas y Criaturas

Es cosa convinguda que 'l pá es l'aliment mes in-

muda

dispensable pera la vida. Lo bon cristiá lo demana cada día al llevarse y si'l pa es lo rey dels aliments solits, lo caldo ho es entre'ls líquits, cap com ell pera reconfortar lo ventrell ni res mellor com a medi de nudrició dels malalts.

Duas cosas tant maravellosas, barrejadas y tornadas a passar per l'acció purificadora del foch han de donar un producte sorprenent, aquest portento son las sopas.

Las mares no vehuen l'hora de donarlas a son infantó y lo cas arribat, ab orgull contan a tothom que'l seu fill ja *menja sopas* com si res faltés desde aquell bell moment pera que la criatura se desentrrotlli baix las mellors condicions possibles.

Y ab tot, cosa tant prehuada com son las sopas, dadas fora d'oportunitat y moltas mares comensan a ferho desde lo primer día de ser nat lo fill, causa tantas víctimas com quansevulga malaltía.

Fora d'hora pertorba las funcions digestivas del infant, altera lo ventrell y predispossa a aquell tendre organisme a que una malaltia y majorment una de ventre se l'emporti.

Las criaturas no dehuen menjarne fins qu'haguin

tret las dents, als deu messos y mellor passat l'any. Y encara no sempre las sopas fetas ab caldo los hi van bé; en molts cassos son mellors las fetas ab llet.

¿Com coneixer que las de caldo no van bé a una criatura? Ab l'olor dels seus escrements, ¿fan pudor? donchs en las sopas posarhi llet en comptes de caldo.

Y si las mares no tenen prou llet pera alletar los seus plansons ¿com ho farán pera esperar los deu messos o l'any. Ab llet y res mes que llet, si no pot ser de dona, de vaca ó de cabra.

Dr. Proubasta
Metje

BONS CONSELLS

Aquell que hi trova gust contante las faltas dels altres, no deixará de contar també las tevas.

—

Molt pocas novetats hi han pels teatres que pugan tenir un xich d'interés pera vosaltres. Está vist que per forsa us volen fer passar per grans, donchs com no hi han espectacles apropiats, si voleu passar unr atet distret esteu obligats a assistir a l'ópera del Liceu ó a las funcións sensacionals melodramáticas que fan al Tívoli ó a Novetats ab son género propi, etc., etc. Está vist que'l pobre que no vol encaparrarse y que tant sols busca la distracció pera fugir de la monotonía dels trevalls de la setmana, indispensablement ha de caure a la taquilla d'algúns d'aquets teatres ó ha de contentarse en passar una horeta casi a las foscas contem-

plant mitja dotzena de *vistas fijas del Japón y de la China*, y quatre tonterías cinematográficas ab los corresponents dimonis pintats de vert y vermell que, fent mil cabriolas y altres tantas bruixerías, ens enlluernan un ratet y torneu a quedar a las foscas hasta que'l *mecanicién* torna a encendre la llanterna y entre un pet seguit de canonadas us fa saber lo *cicerone* que ja esteu en terreno de la Manxuria, en lo mateix teatre de la guerra, com es costúm de dirho axís, parlant a tall de rotativer.

Y dich ara jo, fentme ressó de la pregunta que molts m'han fet: ¿ahont han anat a parar los titellas de'n Pere Romeu? Vosaltres no'n sabeu res, y nosaltres... bons per are.

Segóns m'han assegurat, los tenen a pa y aygua en una montanya tan alta que sols s'hi pot arrivar ab una bomba, pero guardantnos prou de fer com lo pobre *capitán* Farriols, que encare no ha tornat.

Al Teatre Catalá demá s'estrena lo *Via-Crucis*, d'En Ignasi Iglesias. Us en faig memoria perque sempre val més recomanar cosas de casa, que tots las enteném y persegueixen sempre un fi moral y instructiu, que no pas las mil xavacanadas d'un éxit duptós y carregadas d'una classe de xistos que prou necessitan la pell d'un elefant per no tornarvos rojos. Jo us asseguro que sempre anireu be si escolteu los consells de'n

CRISTOFUL

A n'En Ph. R. T.

Col-legi Calassanci

Me preguntas com me dich,
ab verdadera franquesa
perque'l dia del meu Sant
dius que'm vols fer una ofrena...
Per endevant mil mercés
te don', malgrat no't conesca,
desde'l mateix lloch que tu
demanas la gracia meva.
Ni fentme un ferm jurament
m'haurian pogut fer creure

Un ban

I.—Repara quin ratol!
—ja veuràs, de xa'l per'mi

II.—D un cop de peu, si no cuyta,
n'haig de fê una bona truyta

que hi hagués qui m'estimi tant
en aquesta ingrata terra.
De que soch per molts volgut
per'mi, això es noticia vella,
pro a tal extrém, te soch franch,
no ho puch treure de ma pensa.
Mes així,'m vaig allargant
sens'respecte a ta impaciencia;
donchs, prompte vaig a fer punt
a aquestas mas pobres lletras.

. . . .

A mi'm diuhen *Patufet*
perque a casa tots se'en deyan
y es, Peret, mon nom de fonts;
ab això... ¡ fins a Sant Pere !

***

Pensa dels homs lo que vulgas
encar que vajas errat
pero ¿dirlis lo que pensas?
'Això ¡may,
puig si'ls pensaments dels altres
en la pell no fan cap blau,
las paraulas tallar solen
com destrals

J. C. V.

pera noyets y noyetas

Quan encare son petitets, pero que ja comensan a tenir un xich de comprensió, es molt bonich ferloshi lo joch de «Las campanas de Salom».

Se fa asseurer la criatura a la falda posat quasi a la punta dels genolls, de cara a qui fa'l joch agafantlo

camisa

III.—El pillet, se t'ha escapat!...
Ja'l mataré jo aviat

IV.—Socors!...
—Que't passa?..
—Ets molt llùs,
m'estás fent péndre un bany rus.

fort per las manetas pera que no caygui y allavors se li fa fer un moviment cap enredera que quasi el cap li arriba a terra y després se'l torna a fer pujar bo y balancejantlo no massa depressa y cantant:

Bim, bom,
las campanas de Salom,
tocan a festa
y fan bim, bom.

Aquest joch, que desenrotlla'ls muscles dels brassos, es molt agradós a las criaturas, com també, no li es gens perjudicial y al mateix temps se li dona idea de quin es lo moviment de la campana pera que soni, ab lo que's logra fentlo totas aquestas cosas, y veus aqui perque lo recomana

En Set Ciencias

Colaboració Infantil

Qüento

Una vegada era un nen molt entremaliat.

Els seus pares havían de tenirlo sempre a casa tancant. Mes ell, s'escapava

per una finestreta molt baixa que donava al carrer y anava a ajuntarse ab sos companys.

Un día al dematí, quan encara sos pares dormian, va fugir. Trobá a uns quants de la seva colla y 'ls va engrescar pera pendrer una barqueta y anarse'n mar endins.

Per sort aquell día no n'hi varen trobar cap, a la platja. Totas havían anat a pescar.

Ells las veyan allá al lluny ab la vela posada y 's dalian desesperadament de no poguershi trobar.

Las contemplavan ab tanta afihió, que no's varen donar compte, que de mica en mica s'anavan ficant dintre del mar y que tenian ja l'aygua fins els genolls.

Per allí la voreta s'hi trobava una dona que remendava unas xarxas y que al veurels mullarse d'aquella manera, los va cridar pera que se'n anessin, amenassantlos ab dirho als seus pares si no ho feyan.

En Pepet, aixís se anomenava el noy entremaliat, tot seguit que va sentir la veu d'aquella marinera va corre esparverat y espantat de trobarse vestit ab sabatas y tot a l'aygua. Els seus companys també van seguirlo y un d'ells, el més petit va caurer.

Va plorar molt y está clar, com' era tant petitet y no sabia nadar, la corrent se l'enduya.

Al veurerho tots ells, van tornarse grochs de l'esglay y valga qu'aquella dona va tirarshi corrents y va poguerlo salvar, ó sinó hauría mort ofegat... Y quins plors no haurian fet després els seus pares al veurer al fill de las sevas entranyas tot inflat de l'aygua y mort per sempre més.

En Pepet, desde aquell dia va tornarse bon minyó y en comptes d'endursen als seus amichs per llochs perillosos; los portava a casa seva y allí jugavan en un pati molt bonich y molt gran que hi havía y fins ells mateixos van tapar

safreix perque recorda-
n el dia aquell y tenian
or.

QUIMET

Veyam, senyala ab lo dit
...t h... 'l punt mes alt del món
...o pe...dré pas D. Ram...n
que soch massa petit

❦ ❦ ❦

FAULAS DE ISOP

De las duas Ratas

Una Rata, que habitava en una populosa ciutat, discorrent per l'univers, fou recaptada de una altre Rata, que trobá en lo camí, la qual portant-la a la sua pobre caseta, la convidá a aglans, y faves, les quals ella tots anys conservava. Y de allí poch temps havent acabat la Rata de la ciutat lo seu peregrinatge, tornant per allí hont la Rata que li havía fet tant bon acullment tenía la

posada, li demaná de gracia, perque li pogués satisfer lo servey que de aquella rebut havía, que sen vingés a la ciutat ab ella: la qual deliberament per complaurerla, voluntariament ser aná en companyía sua. Y essent arribadès a la ciutat, entrant en una cambra hont ella habitava la qual estava plena de exquesites, y delicades viandes, li digué que's saciás ab aquellas. Seguis, que menjant ellas ab grandísim pler vingué subitament lo dispenser, y obrint la porta de la cambra, sentida la remor les Rates fugiren é ignorant la extrangera Rata, los llochs hon se havia de salvar, acampá ab grandíssim perill.

Mes anantsen dins poch temps lo dispenser y tornant ellas al seu delitós menjar, digué la Rata de la ciutat a la altra. De quina turbació ets estada afligida, no tingues temor, y menja ab alegria, que res no'ns pot danyar, y respongué la altra Rata: tú que no tens aquets gravíssims perills, per la consuetut en aquells, tems cascun día menjar sens temor, que jo men vull tornar a la mia pobre posada hont sens algún recel, del poch que tinch me contento Increpa, y repren aquesta faula aquells que se apropen als reys, y princeps, pera que acansen algunas dignitats mes que demana la sua condició, y natural, instrueix a tenir la descansada vida de la tranquila pobresa; perque mes val posehir ab repós lo poch que la una má pot pendrer, que lo que les dues poden acquerir ab treballosa afició de ánimo.

Mes val pa aixut sens témor
que gallina ab remor.

Per mancarme lloch, no puch enquibir en aquest número la correcció del

exercissi de gramática francesa publicat en lo n.° 13, ho faré, si Deu ho vol, en un dels vinents números.

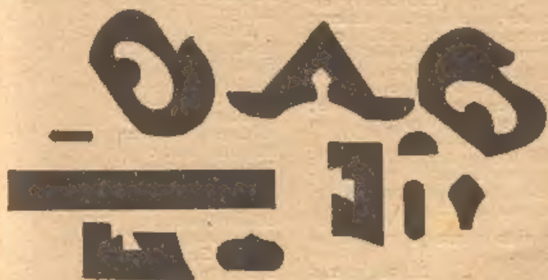
*

Faig sapiguer a mos llegidors que'l número de la setmana vinent, estará, per complert, dedicat a nostre Patró Sant Jordi. Encare que no está massa bé alabarse un mateix, no puch menys de dirvos que será un número interessant, tant per los bonichs gravats que hi anirán com per lo escullit del text; en fi, será un número quevos deixará boca-badats.

* * *

Endevinallas

Entreteniment

Retalleu aquestas figuras y combineulas de manera que formin un objecte pera guardarvos dels lladres.

Endevinalla

Tot lo meu cos tinch grabat
y no he tingut la verola
so rodó y no so cap bola,
mireu si es casualitat.
Util so á l'humanitat
y cusint me sacrifica,
carn dintre la boca'm fica
sens que may m'hagi engreixat.
Lo que de mi se serveix,
pera aumentarme la pena,
me marturitza l'esquena;
mes el meu cos no's rendeix.
Qui so, mes clar no ho puch dir;
endevina, endavineta,
que't tinch una aposta feta
de que no caurás en mi

Carta Geográfica

Estimat Avi: Enamorat de viatjar, del Passeig de Colon, Dressanas y Plá de Palacio, ani á la estació y després de sopar, estil rápit prengui l'*expréss* y comensi ma passeijada.

Felis, bó, alegre, constant y no planyent rés, he lograt recorrer mitja Europa, usant de tots los medis de locomoció, després d'haver navegat pels llachs de Suissa, carrils y diligencias, me teniu de retorn a casa ab eixos carromatos espanyols, que teniu que vigilan pera que no maten a senzills pedestres.

A la vista vos ho contará mes detalladament vostre net lo que ha gosat en las vuit capitals que ha nomenat en esta carta.

A veure si trovareu quinas son las vuit capitals.

MAGARRINYAS

Lo nen ó nena que encerti las tres endevinallas y envihi la solució á la Redacció, junt ab lo nom, edat y domicili, fins á las nou del vespre del dimecres, podrá ser escullida á la casualitat, pera concedirli lo periódich de franch fins á acabar l'any y de las demés, junt ab las que rebi fins dissapte á las nou del vespre, n'esculliré vinticinch, també á la casualitat, que los hi regalaré'l periódich durant tot lo més de maig, advertintque las solucións que rebi passat lo dissapte no las consideraré válidas.

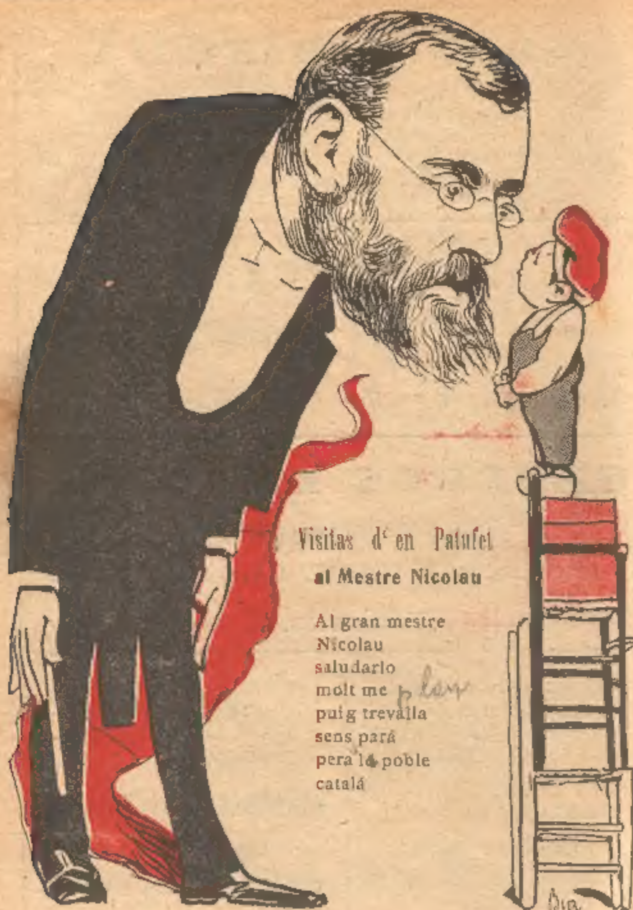
Premis del número 14

Han correspost las quatre cansons ofertas com a premis de la endevinalla musical, als següents:
Joan Gols, Talavera, 13 (Tarragona)
Joan Balanzó, Casp, 64, 3er.
Gloria Bulbena, Fontanella, 12. 1er, 1.ª,
Francisco y Mercé Balanzó, Diputació, 315, pral.

A mes dels premiats, han també encertat la solució:
Santiago Espinosa.
Joaquim Rosich.
Joseph Cruselias.
Eduart Peñuelas.
Casimira Vilaseca.
Miquela Roca.
Francisco Font.
Ramón Romeu.
Joseph M.ª Montagud.
Ricart Guinart.
Joan Cuixart.
Jaume Segalés.
Santiago Rufi.

Tip. «Arte Moderno» de Vega y Mascaró, Passeig de Gracia, 83, baixos

Visitas d' en Patufet
al Mestre Nicolau

Al gran mestre
Nicolau
saludarlo
molt me plau
puig trevalla
sens pará
pera lo poble
catalá